

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของนักศึกษาครู ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย

The Development of Curriculum to Enhance Teacher's Professional Experience To Increase Communication Skills for Preschool Children

สุนน ไวยบุญญา*

Sumon Waiboonya

สุเทพ อ่วมเจริญ**

Sutep Uamchareon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตรฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 6 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกตการสอน แบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเหมาะสมของหลักสูตร (CVR) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฯ มีค่าความเหมาะสมตามเกณฑ์มากที่สุด 1.00 ($CVR > .99$, $N = 5$) 2) การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฯ พบว่า 2.1) นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($\bar{x} = 28.00$ S.D. = 0.89) 2.2) มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2.3) แบ่งเป็นด้านการเขียนแผนฯ อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = 0.73) 2.4) ด้านการสอน นักศึกษาทั้ง 6 คนมีความสามารถอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.11- $\bar{x}$) = 5.00, S.D. = .00) การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.54) 2.4) ทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย พบว่า มีพัฒนาการทางด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้น 2.5) เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของนักศึกษาครูอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตร/ ทักษะการสื่อสาร

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop the supplementary curriculum learning experience competencies of students teacher to enhance communication skills for preschool children, and 2) evaluate the effectiveness of the supplementary curriculum. The samples comprised 6 fifth year students teacher early childhood education, faculty of education at Suan Dusit Rajabhat University. Research instruments consisted of the supplementary curriculum, questionnaire, teaching observation form, test and satisfaction rating form. The data were analyzed by mean, standard deviation, The Mann-Whitney U Test and content analysis. The results were as follows: 1) The supplementary curriculum had CVR at 1.00 CVR > .99, After in plementary the curriculum and the supplementary curriculum was validated for the expert before implementation. 2) The effectiveness of the supplementary curriculum indicated that 2.1) the students teacher had develop knowledge and cognition about the supplementary curriculum at a .05 significance level, 2.2) the students teacher had ability in learning experience about writing learning experience plans at a high level, 2.3) the students teacher had satisfaction toward the supplementary curriculum learning experience competencies at the highest level, 2.4) the communication skills of preschool children after learning from the students teacher had a high development about communication skills, and 2.5) the preschool children had satisfaction toward learning experience management form the students teacher at the highest level.

Keywords : Curriculum Development/ Learning Experience Competencies

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นการเตรียมบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมทั้งศาสตร์และศิลป์จึงเป็นสิ่งที่ผู้ผลิตครู ควรคำนึงถึงตามปญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO มุ่งการจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข ซึ่งในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศตื่นตัวให้ความสนใจต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสมรรถนะ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษา ที่มี

เป้าหมายให้ผู้เรียน Learn to know, Learn to be, Learn to do เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติและ Learn to live together เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลโลกเยาวชนไทยกำลังเติบโตในสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีและสติปัญญาของมนุษย์ เช่นเดียวกับเยาวชนในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เมื่อคำนึงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและองค์ความรู้มหาศาลที่กำลังถูกสร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นเพื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลงและ

ใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่าและระมัดระวัง กรอบแนวคิด enGuage ของ NCREL/Metiri Group กล่าวถึงทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ประชากรที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมี คือ ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล การคิดเชิงประจักษ์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มผลผลิตระดับสูง สอดคล้องกับ ทริลิ่งและเฟเดล (Tilling and Fadel, 2009: 175-177) ได้สรุปเป็นทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ใหม่โดยปรับคำในลักษณะ “7Cs Skills” คือ 1) ทักษะการคิดวิจารณ์และแก้ปัญหา (Critical thinking and Problem Solving) 2) ทักษะการติดต่อสื่อสาร การให้ข้อมูล และการใช้สื่อต่างๆ (Communications, Information and Media Literacy) 3) ทักษะการทำงานแบบร่วมมือกัน การทำงานเป็นคณะ และภาวะผู้นำ (Collaborative, Teamwork, and Leadership) 4) ทักษะการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 5) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และไอซีที (Computing and ICT Literacy) 6) ทักษะด้านอาชีพ และความมีวินัยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Career and Learning Self-Reliance) 7) ทักษะความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) การพัฒนานุชนวัยหรือให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้นควรเป็นการศึกษาตลอดชีวิต เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย ซึ่งการศึกษาปฐมวัยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีการศึกษาอย่างเป็นระบบมากที่สุด อย่างน้อยด้วยสาเหตุสองประการ ประการแรก การจัดการ

ศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการเรียนรู้ หากพื้นฐานในขั้นนี้ไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างบริบูรณ์แล้ว การเรียนรู้ในขั้นต่อไปย่อมประสบความยากลำบากและยากที่ผู้เรียนจะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ประการที่สองด้วยความสำคัญดังกล่าวแล้ว การคิดค้นนวัตกรรมการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยจึงเป็นเรื่องท้าทาย และมีนักคิด นักการศึกษาสนใจศึกษาอย่างลึกซึ้งหลากหลายความเชื่อแนวคิด และทฤษฎีแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ทุกคนให้ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อม และมีนโยบายการพัฒนาคนไทยทุกคน ให้มีทักษะ และกระบวนการในการจัด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545: 12-28) จากผลการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมาประกอบกับการติดตาม และประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาได้ให้ข้อสรุปว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมีการปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านโดยเฉพาะพัฒนาสติปัญญา ด้วยการส่งเสริมการคิด จึงจำต้องมีการดำเนินนโยบายการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ และปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการคิด เนื่องจากการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นด้านที่มีผลการประเมิน ต้องปรับปรุงสูงสุด (สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา, 2553: 132) จากสภาวะระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่มีแนวโน้มลดลง การดำเนินนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการคิดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นดัชนีหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาทางสติปัญญานับเป็นความสำคัญยิ่ง ดังที่มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ระบุให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสติปัญญาเกี่ยวกับการคิด คือ มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 9) และจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้รายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาโดยเฉพาะในความสามารถด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ซึ่งมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีและดีมากน้อยที่สุด และต้องมีการปรับปรุงสูงที่สุดในเรื่องผู้เรียน นอกจากนั้นในเรื่องของครูและผู้บริหารยังมีการรายงานผลครูตามมาตรฐานที่ 8 และ 9 มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงสูง และผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัยปี 2550 ได้มีรายงานผลไว้ว่า 1 ใน 3 ของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการช้า ส่วนด้านระดับสติปัญญาพบว่าเด็กปฐมวัยมีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับปัญญาอ่อนระดับกลางถึงร้อยละ 6.7 ซึ่งชี้ให้เห็นคุณภาพในตัวเด็กที่ลดลงการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรปฐมวัยยังพบว่าสังกัด และขนาด

โรงเรียนมีผลในเรื่องความแตกต่างของพัฒนาการด้านของเด็กปฐมวัยซึ่งให้เห็นถึงคุณภาพด้านการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ยังเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมกัน ส่วนการประเมินคุณภาพและมาตรฐานของ สมศ. ได้มีการรายงานไว้ว่าด้านผู้เรียนต้องได้รับการปรับปรุงในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ด้านครูต้องปรับปรุงในมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและปัญหาของการบริหารงานการศึกษาปฐมวัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยังขาดบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานการศึกษาปฐมวัย ขาดการบริหารการเชื่อมต่อหลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตรยังมีคุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจการบริหารทั่วไปและการบริหารทรัพยากรต้องมีการปรับปรุงส่วนในด้านการประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการรายงานผลว่า ยังคงต้องปรับปรุงทั้งในเรื่องของวิสัยทัศน์ของหลักสูตร การจัดประสบการณ์และการสร้างการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และการประเมินพัฒนาการเด็กของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: คำนำ)

จากที่กล่าวมา เห็นได้ว่าการพัฒนาควรเริ่มต้นตั้งแต่การผลิตและพัฒนาครู ซึ่งการดำเนินการในระยะช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาที่ทุกประเทศได้ริเริ่มและดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้

มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมาตรฐานสามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสู่ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพราะเป็นด่านหน้าและกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพของระบบการศึกษาไม่สามารถสูงกว่าคุณภาพครู หากเรามีครูที่ไม่มีคุณภาพก็อย่าคาดหวังว่าการศึกษาของเราก็จะมีคุณภาพและเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพครูให้มีสมรรถนะสูงมีความสามารถอย่างเพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ซึ่งเป็นข้อเสนอหนึ่งในกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เป็นภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาการดำเนินการต้องมีกรอบทิศทางนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อได้ว่าสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: คำนำ) ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวมาในข้างต้นนั้น เราให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาโดยควรเริ่มจากสถาบันผลิตครูซึ่งถึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างพัฒนาบัณฑิตวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัย ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการตามวัยและเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 แต่จากการสังเคราะห์หลักสูตรของสถาบันที่ผลิต

ครูพบว่ารายวิชานี้เน้นการเป็นครูเน้นเน้นการบรรยาย และการศึกษาค้นคว้าอิสระไม่เน้นการปฏิบัติในรายวิชาที่ส่งเสริมความสามารถในความเป็นครูซึ่งอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับปฐมวัยได้อย่างตรงจุดจากการศึกษาข้อมูลและข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยมีวิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ร่วมกับวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) เกี่ยวกับสภาพการศึกษาแนวคิดจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาความต้องการ

จำเป็นของผู้บริหารระดับหน่วยผลิตและผู้ใช้ครู โดยการสัมภาษณ์และศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ฉบับของกระทรวงศึกษาธิการ และโครงสร้างหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รายงานผลการนิเทศนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอน (Design and Development) เป็นการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอน และเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการสอน โดยการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แบบประเมินความพึงพอใจ และนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปหลักสูตร (Implementation) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ร่วมกับแบบดุลยภาพเวลา และกลุ่มตัวอย่างการทดลองต่อเนื่อง (Equivalent Time Sample Design) ใช้เวลา 16 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการสอน (Evaluation) เป็นการประเมิน

ประสิทธิผลของหลักสูตรโดย 1) ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรโดยการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และประเมินความพึงพอใจหลังการอบรม 2) ศึกษาความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนักศึกษาครูมีพัฒนาการด้านทักษะการสื่อสาร และ 5) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครู

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยมีค่าความเหมาะสมของหลักสูตรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99$, $N = 6$) และมีการตรวจสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง

2. ประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า 2.1) นักศึกษาครูมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) นักศึกษาครูมีความสามารถ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก
2.3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริม
สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาพรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด 2.4) ทักษะการสื่อสารของ
เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้โดยนักศึกษามีพัฒนาการด้านทักษะ
การสื่อสารดีขึ้นมาก สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน
และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างดีเยี่ยม
2.5) เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษารวม
รวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะ
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคู
ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย พบว่า
ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรเสริม
สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ
นักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับ
เด็กปฐมวัย และมีการหาประสิทธิภาพโดยการ
ประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผลจาก
การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรด้วยการ
ตรวจสอบอัตราส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity Ratio CVR) โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า
ภาพรวมความเหมาะสมของหลักสูตรมีความ
เหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99$, $N = 5$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการประเมิน
มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99$,
 $N = 5$) และมีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับ
นักศึกษาคูจำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
(Try out) พบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพทั้งจาก

ผลการประเมิน ความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ
และผลการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง โดย
นักศึกษาคู ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริม
สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ
นักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับ
เด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถ
ในการจัดการเรียนรู้ และ มีความพึงพอใจใน
หลักสูตร ตลอดจนผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้าน
ทักษะทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของ
หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร
สำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผลการพัฒนาการเกี่ยวกับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของ
นักศึกษาคูภายหลังได้รับการอบรมตาม
หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ของนักศึกษาคูที่ส่งเสริมทักษะการ
สื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาใน
ประเด็นต่อไปนี้

2.1.1 ผลการศึกษาความรู้ ความ
เข้าใจของนักศึกษาคูเกี่ยวกับหลักสูตรเสริม
สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่
ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย
พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจ
ของนักศึกษาคูก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจ
ของนักศึกษาคูหลังการใช้หลักสูตร มีผลคะแนน
หลังการอบรม ($\bar{X}$) = 28.00, S.D. = 0.89) สูงกว่า
ก่อนการอบรม ($\bar{X}$) = 24.16, S.D. = 1.16) อย่าง
มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2. ผลการศึกษาความสามารถ
ของนักศึกษาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย
ในประเด็นดังต่อไปนี้

ความสามารถในการเขียนแผน
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ
การสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ภาพรวม
ของความสามารถในการเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริม
ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ใน
ระดับสูงมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.73) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบของ
แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์
เนื้อหา วิธีดำเนินการกิจกรรมการประเมินผล มีระดับ
ความสามารถในการเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการ
สื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงมาก
($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00),
($\bar{X} = 3.0$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00)
และ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) ตามลำดับ

ความสามารถในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริม
ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 คน
ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือน
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 พบว่าการประเมิน
ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร
สำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง
3.80-4.30 นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับสูง
ทุกคน ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56

นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับสูง ยกเว้น
นักศึกษาครูคนที่ 6 มีความสามารถอยู่ในระดับสูง
มาก ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56
นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับสูงมาก
ยกเว้นนักศึกษาครูคนที่ 3 มีความสามารถ อยู่ใน
ระดับสูง และครั้งที่ 4 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.83-
5.00 นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้ในระดับสูงมากทุกคน

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของ
นักศึกษาครูต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริม
ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า
นักศึกษาครูที่เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
จัดฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการ
สื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีความคิดเห็นภาพรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ในระดับมากที่สุด
ตรงกัน 7 รายการ คือ เตรียมความพร้อมของ
สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ($\bar{X} = 4.59$)
เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
($\bar{X} = 4.74$) วิทยากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เข้ารับการ
อบรม ($\bar{X} = 4.58$) ความรู้และทักษะที่ได้รับ
จากกิจกรรม ($\bar{X} = 4.73$) การนำความรู้ไปใช้ในการ
เรียนและการปฏิบัติงานในอนาคต ($\bar{X} = 4.50$)
สถานที่จัดการอบรม ($\bar{X} = 4.74$) และพบว่า
นักศึกษาครูมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดตรงกัน
3 รายการ คือ การให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.41$) วิธีการ/
ทักษะการนำเสนอข้อมูล ($\bar{X} = 4.47$) การต้อนรับ/
การอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.35$)

2.3 ผลการศึกษาทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยภายหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยครูที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้นมาก สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ และมีการพูดคุยสนทนากับผู้อื่นอย่างดียิ่ง

2.4 ผลการศึกษาคความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร พบว่า เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครู โดยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เช่น มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมด้วยรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ สนุกสนาน และถามถึงการจัดกิจกรรมลักษณะนี้ในครั้งต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และมีการหาประสิทธิภาพโดย

การประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีผลจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรด้วยการตรวจสอบอัตราส่วนความตรงเชิงเนื้อหา (CVR) โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ภาพรวมความเหมาะสมของหลักสูตรมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99$, $N = 5$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ทุกรายการประเมินมีความเหมาะสม ตามเกณฑ์ 1.00 ($CVR > .99$, $N = 5$) และมีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับนักศึกษาครูจำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) พบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพทั้งจากผลการประเมินความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญ และผลการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง โดยนักศึกษาครูที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจ ในหลักสูตรตลอดจนผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านทักษะทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดของการวิจัยและพัฒนา ผสมผสานกับแนวทางการวิจัยเชิงผสมวิธี ตลอดจนได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรที่มีความครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาข้อมูลพื้นฐานในขั้นของการวิจัย R_1 ที่มีการเก็บข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นอย่างครอบคลุมทุกแหล่งข้อมูลทั้งข้อมูลประเภทปฐมภูมิและทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการผสมผสานทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ต่อมาในขั้นตอนการพัฒนา 1 (Development 1)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากขั้นการวิจัย 1 มาประมวลและกำหนดเป็นร่างหลักสูตรที่มีความครอบคลุมด้านการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลอีกทั้งมีการหาประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริงจึงทำให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับไทเลอร์ (Ralph Tyler, 1949: 12) ได้นำเสนอรูปแบบ การพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 3 จัดลำดับประสบการณ์ และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ Taba Hilda ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบที่เน้นวิธีการระดับล่างไปสู่ระดับบน หรือ Grass-roots Approach

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผลการพัฒนาการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักศึกษาครูภายหลังจากได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาครูเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจ

ของนักศึกษาครูก่อนและหลังการใช้หลักสูตรพบว่า ในภาพรวมของคะแนนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาครูหลังการใช้หลักสูตรมีผลคะแนนหลังการอบรม ($\bar{X} = 28.00$, S.D. = 0.89) สูงกว่าก่อนการอบรม ($\bar{X} = 24.16$, S.D. = 1.16) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยนำมาใช้ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบประสิทธิภาพทั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมี การทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มนักศึกษาครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจนเกิดความมั่นใจว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพตลอดจนวิทยาการผู้ถ่ายทอดมีการนำเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายการสอนเนื้อหาสาระการสาธิต การฝึกปฏิบัติในการนำไปใช้กับผู้เรียนทั้งแบบเป็นกลุ่มและรายบุคคลจึงทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรผลการศึกษาความสามารถของนักศึกษาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ภาพรวมของความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะ การสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธืดำเนินกิจกรรม การประเมินผล มีระดับความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ใน

ระดับสูงมาก ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00), ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) และ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในขั้นของการฝึกอบรมวิทยากรได้ให้นักศึกษาครูที่เข้ารับการอบรมได้ให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติในการเขียนแผนการสอนตลอดจนมีการนำเสนอ อีกทั้งในกระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนอาจารย์ผู้นิเทศและผู้วิจัยจะเป็นผู้ให้การดูแลให้คำปรึกษาพัฒนาการเขียนแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และผลการศึกษาความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 คน พบว่าการประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80-4.30 นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงทุกคน ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56 นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับสูง ยกเว้นนักศึกษาครูคนที่ 6 มีความสามารถอยู่ในระดับสูงมาก ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.56 นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงมาก ยกเว้นนักศึกษาครูคนที่ 3 มีความสามารถ อยู่ในระดับสูง และครั้งที่ 4 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.83-5.00 นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงมากทุกคน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในขั้นตอนของการฝึกอบรมนอกเหนือจากการให้

ความรู้สาระสำคัญของหลักสูตร วิทยากรมีการให้ความรู้และเกี่ยวกับหลักการสอน วิธีการสอน กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียน อีกทั้งในระหว่างการฝึกอบรมมีการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงมีการสาธิตการสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และในระหว่างการสอนจริง มีครูผู้ทำหน้าที่นิเทศและผู้วิจัยเข้าสังเกตการสอน และให้คำชี้แนะสอนเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมให้กับนักศึกษาครู ซึ่งสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2545 : 34) เสนอรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่กำหนดให้หลักสูตรนั้นควรมีการทดลองก่อนนำไปใช้จริง หรือกล่าวคือ เชื่อได้ว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้จริง และยังสอดคล้องกับ Oliva, P.F. (1992) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบในระบบการพัฒนาหลักสูตรนี้ อยู่ที่กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจร

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาครูต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่านักศึกษาครูที่เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ในระดับมากที่สุดตรงกัน 7 รายการ คือ เตรียมความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ($\bar{X} = 4.59$) เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.74$) วิทยากรมี

ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เข้ารับการอบรม ($\bar{X} = 4.58$) ความรู้และทักษะที่ได้รับจากกิจกรรม ($\bar{X} = 4.73$) การนำความรู้ไปใช้ในการเรียนและการปฏิบัติงานในอนาคต ($\bar{X} = 4.50$) สถานที่จัดการอบรม ($\bar{X} = 4.74$) และพบว่านักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นในระดับมากตรงกัน 3 รายการ คือ การให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.41$) วิธีการ/ทักษะการนำเสนอข้อมูล ($\bar{X} = 4.47$) การต้อนรับ/การอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.35$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างและพัฒนาทั้งตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้ก่อนนำมาใช้จริงจึงทำให้ผู้วิจัยเห็นจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดอบรม ด้านสถานที่ต่างๆ และผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Oliva, P.F. (1992: 137-140) เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ของการออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน 12 ขั้นตอน ซึ่งในขั้นตอนที่ 11-12 เป็นการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและการประเมินหลักสูตร ทั้งระบบข้อดีของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโอลิวาอีกประการหนึ่ง คือ การระบุข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรช่วยให้มองภาพการพัฒนาหลักสูตรอย่างครบวงจรซึ่งต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา

2.3 ผลการศึกษาทักษะในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยภายหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยครูที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านทักษะการสื่อสารดีขึ้นมาก สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ใช้ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ และมีการพูดคุยสนทนากับผู้อื่นดีขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ได้รับการฝึกอบรมทั้งด้านทฤษฎีและมีการฝึกปฏิบัติในระหว่างการฝึกปฏิบัติตลอดจนในระหว่างการทดลองใช้จริงมีการสอนเทคนิควิธีต่าง การดูแลให้คำปรึกษาจากผู้วิจัยจึงทำให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอันส่งผลให้ผู้เรียนปฐมวัยเกิดทักษะการสื่อสารตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับ สมรรถนะการสื่อสารของมนุษย์

2.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร พบว่า เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์โดยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เช่น สนุกกับกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ยิ้ม หัวเราะ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนๆ และถามถึงการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องเหมาะสมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในด้านเนื้อหาสาระ

และเทคนิควิธีการสอน อีกทั้งนักศึกษาครูได้รับความรู้จากการอบรมในหลักสูตรจนเกิดความเข้าใจทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ อีกทั้งยังมีการติดตามอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 4 เดือน ทำให้นักศึกษาครูเกิดพัฒนาการการเรียนรู้ในทักษะการพัฒนาผู้เรียน มีความเข้าใจในจิตวิทยาของผู้เรียนซึ่งนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นที่พัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Tyler (1949), Taba, Oliva, P.F. (1992: 172-174) Saylor, Alexander and Lewis (1981: 30) ที่ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นควรมีการกำหนดจุดหมายในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่ตรงต่อความต้องการสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้อีกทั้งหลักสูตรควรมีการประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสุเทพ อ่วมเจริญ (2555: 22-24) ที่ได้กำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึง องค์ความรู้ (Knowledge) สังคม (Society) และผู้เรียน (Learner) ซึ่งจะต้องใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสอนงานปฏิบัติ ถือเป็นหัวใจสำคัญของสมรรถนะวิชาชีพครู โดยเฉพาะสำหรับครูปฐมวัย การเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษาเพื่อให้สามารถเตรียมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจึงเป็น

สิ่งสำคัญที่มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้รูปแบบการเสริมสมรรถนะในการสอนงานปฏิบัติอาจมีความแตกต่างกันตามสภาพบริบทธรรมชาติของสาขาวิชาและสถานศึกษา

2. ทางเลือกหนึ่งในการเตรียมความพร้อมหรือเสริมสมรรถนะการสอนงานปฏิบัติให้แก่นักศึกษา คือ การจัดให้ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองในลักษณะ Self-Learning โดยอาศัยการวิเคราะห์และการออกแบบหลักสูตรเพียงครั้งเดียว แล้วนำเข้ามาบริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับสถานศึกษาทั้งยังช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้

3. ในการกำหนดหรือจัดสอนหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสมรรถนะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนสถานศึกษาอาจต้องพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดหลักสูตรดังกล่าวเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุดจากการอบรมดังกล่าว

4. คุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่คาดหวัง นอกจากขึ้นอยู่กับหลักสูตร กำหนดและจัดการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลแล้ว คุณภาพของการจัดการศึกษายังขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากร การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะที่คาดหวังอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการศึกษาอาจต้องพิจารณา

แนวทางเพิ่มเติมเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้าน
สภาพแวดล้อม การเรียนรู้สิ่งอำนวยความสะดวก
ในการเรียนรู้แนวทางเพื่อพัฒนาบุคลากรผู้สอนด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู หรือ
สมรรถนะเพื่อการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ อาจ
พิจารณาประยุกต์ใช้แนวคิดการวิเคราะห์งาน
โดยตรง แทนการศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์
เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อถ่วงดุลรายการ
สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพ หรืออาจ
พิจารณาเริ่มต้นจากการวิเคราะห์งานแล้วจึงนำมา
ทดสอบกับผลการวิเคราะห์เอกสารเพื่อยืนยัน
รายการสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพ

2. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริม
สมรรถนะวิชาชีพครูในอนาคต อาจพิจารณาจัดทำ
เนื้อหาผสมผสานแนวคิดและหลักการจากวิชา
ต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหรือเป็น
กรอบแนวคิดหรือเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนต้องใช้

ประกอบกัน เพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหา
ต่างๆ อาจกำหนดเป็น โครงการหรือการ
มอบหมายงานให้ผู้เรียนนำกรอบแนวคิดไปใช้ในการ
แสวงหา ถ่วงดุลแนวคิด หรือใช้แก้ปัญหา
ต่อไป

3. ควรพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับการ
เสริมสมรรถนะวิชาชีพอื่นๆ เพื่อเป็นการเปิด
โอกาส การพัฒนาความรู้ และทักษะในอาชีพนั้น
เพิ่มขึ้นเพราะยังมีอาชีพอีกมากมายที่ต้องการการ
พัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. ควรนำหลักสูตรการฝึกอบรมเสริม
สมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ
นักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็ก
ปฐมวัยไปใช้กับงานหรือรายวิชาอื่นๆ โดยให้
สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะ
วิชาชีพครูหรือให้สถานศึกษาได้จัดทำหรือ
นำไปใช้ เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ธเนศวร การพิมพ์.
- สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2546). **แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2555). **การพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร. พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษา แห่งชาติ ฉบับปรับปรุง(พ.ศ. 2552-2559): ฉบับสรุป**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Oliva,P.F. (1992). **Developing the Curriculum**.Unisted State :Darriv Dudas Publication Services Inc.
- Ralph Tyler, (1949). **The Steps of Curriculum Development**. [Online]. Retrieve December 19, 2014, from <http://www.triangle.co.uk/pdf/validate.asp.htm>.
- Saylor, J. Galen, William M. Alexander and Arthur J. Lewis. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. 4th ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Tilling and Fadel, (2009). **21st Century Skills : Learning for Life in Our Times**. USA: ASCD Publication.